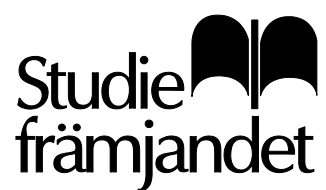

Slutrapport

Studiefrämjandet MittSkåne

Lund 2013-08-30

Projektnamn LEIA

Projektnummer IF 2010-0055

Projektägare Studieförbundet MittSkåne

Projektpartners

Medfinansiärer

Projektperiod 2011-05 – 2013-06

Uppgiftslämnare Lars Åström, projektledare

Tel/fax: 0739-423641

E-postadress: lars.astrom@studieförbundet.se

Hemsida: www.studieförbundet.se/miitskane

Övriga kontaktuppgifter

	Namn	Tel	E-postadress
Projektansvarig	Gull-Britt Nilsson	0703-437750	gull-britt.nilsson@studieförbundet.se
Projektledare	Lars Åström	0739-423641	lars.astrom@studieförbundet.se
Ekonomiansvarig	Per Klint	044-100652	per.klint@studieförbundet.se
Extern utvärderare	Anna Ekmark	042-180873	anna.ekmark@framtidutbildning.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Projektidén	2
Syfte.....	2
Behovs- och problemanalys	2
Mål.....	4
Projektupplägg och genomförande.....	5
Rekryteringen	5
Genomförandet.....	5
Deltagarnas engagemang i Studieförämjandets övriga verksamhet	5
Projektets resultat och erfarenheter	6
Kursplan.....	6
Kursmaterial	7
Resultat och slutsatser från utvärderingen.....	7
Transnationellt samarbete	7
Spridning av resultat	8
Förslag	9
Utvecklingsområden.....	10
Genomförda aktiviteter.....	11
Bilagor.....	12
Bilaga 1. Rekryteringsbroschyrer	12
Bilaga 2. Moduler.....	12
Bilaga 3. Bedömningskriterier.....	12
Bilaga 4. Kursmaterial	12
Bilaga 5. Utvärderingsenkäter.....	12
Bilaga 6. Deltagande i övrig Studieförämjandetverksamhet	12
Bilaga 7. Samlade lägesrapporter	12
Bilaga 8. Extern utvärdering.....	12
Bilaga 9. Bidrag till SIK:s antologi	12

Sammanfattning

LEIA (Ledarskap Egenmakt Initiativ Ansvar) är ett projekt som bedrivits av Studieförbundet MittSkåne i fyra kommuner (Lund, Eslöv, Hässleholm och Burlöv) med medel från Europeiska integrationsfonden under perioden januari 2011 till juni 2013

Studieförbundet MittSkåne har under flera års tid arbetat med integrationsfrågor i bland annat två integrations- och mångfaldsprojekt. För att ta tillvara erfarenheter och lärdomar från de projekten beslutade Studieförbundet MittSkåne att projekt LEIA skulle genomföras. LEIA har haft fokus på integration och egenmakt för nyanlända och har i huvudsak riktat sig till målgruppen tredjelandsmedborgare. I de fall individer med europeiskt medborgarskap visat intresse har de erbjudits plats i LEIA. Genom projekt LEIA ville Studieförbundet MittSkåne erbjuda människor med annan etnisk bakgrund en möjlighet till personlig utveckling och ett nätverk av nya kontakter och idéer samt bidra till utvecklingen av en modern folkbildningsorganisation.

I projektansökan står följande som beskrivning till projektets syfte:

”Utvecklingen utifrån individens egen nyfikenhet kan vara ett verktyg för att motverka fixering vid kategorier som genus och etnicitet. Vi har alla ett behov av att lära oss mer om oss själva, ett lärande som varar livet ut. Som nyanländ i ett land med främmande språk och kultur kan denna utveckling vara ett första steg i att hitta sin kulturella identitet och en känsla för att vilja delta. De individer som deltar i projektet ges tillfälle att inhämta kunskap samt öka insikten inom områden så som till exempel jämlikhet, genus och ledarskap. Deltagarna ges möjlighet att, utifrån sig själva, stärka sin identitet i sin nya kulturella miljö. Denna process genomförs med ett förhållningssätt baserat på egenmakt och motivation vilket lägger en god grund för att stärka individens drivkraft och möjligheter.

LEIA:s andra betydande syfte är att vi på Studieförbundet MittSkåne vill att etniska minoriteter och deras intressen ska bli en naturlig del av vår ordinarie verksamhet. För att detta ska kunna förverkligas behöver vi kunniga och intresserade ledare, rekrytering och utbildning av dessa framtida ledare är projektets huvudmål. Detta är ett viktigt steg i ett mycket omfattande arbete för att göra folkbildningen tillgänglig för alla...”

Vi har konstaterat att det är en målgrupp som är mycket tacksam att jobba med. Dynamiken och den samlade kompetensen är stor. Samtidigt är det en resurskrävande målgrupp. Språk-och kulturella skillnader gör att det blir många missförstånd och ineffektivitet. Det krävs både personella och ekonomiska resurser eftersom gruppen oftast inte har en ekonomi som tillåter att man tar betalt för kurser och evenemang. Det är dessutom många som konkurrerar om målgruppens uppmärksamhet. Myndigheters krav på deltagande i bl a arbetsmarknadsåtgärder kan ibland förhindra möjligheten att vara med i studiecirkel och kurser. Familj/traditioner sätter ibland hinder för deltagande i aktiviteter, t ex blandade grupper med både män och kvinnor.

Vi har i dagsläget inga planer att direkt fortsätta detta projekt men diskuterar möjligheten att tillsammans med andra integrationsprojekt som Studieförbundet har i landet forma en kunskapsbank med erfarenheter som kan användas i kommande verksamheter med liknande inriktning.

Projektidén

Syfte

Vi lever i en brytningstid. Under de senaste 30 åren har forskare på olika vis försökt beskriva det postindustriella samhället. De använder termer som "nätverkssamhället", "informationssamhället", "individualistsamhället" och "k-samhället". Oavsett vad vi väljer att kalla denna "nya" era så påverkar den oss med sina globaliserande strömningar. Gränser mellan människor suddas ut samtidigt som världen på många vis ter sig allt mer polariserad. En sådan samhällsutveckling ställer nya krav på organisationer som Studieförbundet. Vi måste kunna möta en ny publik och ta tillvara på alla de fördelar som följer med det nya samhället. Det är först då vi inkluderat det "okända" som vi kan nå hållbara resultat i vårt arbete.

Under sex år innan starten av LEIA hade vi på Studieförbundet MittSkåne arbetat med integrationsfrågor, bland annat inom ramen för två integrations- och mångfaldsprojekt. Nu ville vi tillvarata våra upparbetade erfarenheter och nätverk för att starta ett nytt projekt med fokus på integration och egenmakt för nyanlända. Vi valde att kalla detta projekt för LEIA (Ledarskap Egenmakt Initiativ Ansvar).

Vi utgick från att man med dessa ord fångar några av de element som utgör utgångspunkten i vårt arbete för att öka människors känsla av delaktighet.

Utveckling utifrån individens egen nyfikenhet kan vara ett verktyg för att motverka fixering vid kategorier som genus och etnicitet. Vi har alla ett behov av att lära oss mer om oss själva, ett lärande som varar livet ut. Som nyanländ i ett land med främmande språk och kultur kan denna utveckling vara ett första steg i att hitta sin kulturella identitet och en känsla för att vilja delta. De individer som deltar i projektet ges tillfälle att inhämta kunskap samt öka insikten inom områden så som till exempel jämlikhet, genus och ledarskap. Deltagarna ges möjlighet att, utifrån sig själva, stärka sin identitet i sin nya kulturella miljö. Denna process genomförs med ett förhållningssätt baserat på egenmakt och motivation vilket lägger en god grund för att stärka individens drivkraft och möjligheter.

LEIA:s andra betydande syfte är att vi på Studieförbundet MittSkåne vill att etniska minoriteter och deras intressen ska bli en naturlig del av vår ordinarie verksamhet. För att detta ska kunna förverkligas behöver vi kunniga och intresserade ledare, rekrytering och utbildning av dessa framtida ledare är projektets huvudmål. Detta är ett viktigt steg i ett mycket omfattande arbete för att göra folkbildningen tillgänglig för alla.

Behovs- och problemanalys

Steget till att bli ledare eller entreprenör kan för många kännas långt. För en människa som är ny i ett samhälle och som ännu inte behärskar språket är steget ofta ännu längre. Att ta makten över sitt eget liv är en viktig förutsättning för att lyckas! För att kunna göra steget kortare vill vi jobba utifrån ett entreprenöriellt förhållningssätt med inriktning på jämlikhet och egenmakt. Med detta menar vi att man som deltagare lär sig:

- Hitta lösningar
- Att fatta beslut
- Våga prova och utveckla nya idéer
- Förmågan och kunskaperna att själv styra över sin vardag
- Sätta upp mål och att arbeta mot dessa

När **Aaron Antonovsky**, medicinsk sociolog och professor, beskriver viktiga faktorer för att upprätthålla eller förbättra en människas hälsotillstånd, pekar han på betydelsen av att uppleva en "känsla av sammanhang" (KASAM) i tillvaron. I sin forskning lyfter han fram tre centrala komponenter, avgörande för människors möjligheter att skapa sig en känsla av sammanhang:

- Begriplighet
- Hanterbarhet
- Meningsfullhet

Vi inbegriper denna teori i det vi kallar för entreprenöriellt förhållningssätt och kommer därför också att jobba utifrån några av Antonovskys principer inom ramen för LEIA.

Enligt forskarna **Margareta Johansson** och **Hans Lorentz**, verksamma vid Lunds Universitet, finns det ett uppenbart samband mellan folkbildning och integration. Detta samband bygger på folkbildningens förmåga att påverka individens personliga utveckling. Känslan av att bli sedd, att veta att man betyder något och att samtidigt se sig själv som en del av något större – ett kollektiv – bidrar till delaktighet i samhället. Denna potential vill vi vara en del av att förverkliga genom LEIA. Här är några utdrag ur en rapport "Att fånga folkbildning", om hur Hans Lorentz beskriver folkbildningens arbete med integration i dagsläget:

"Alla studieförbund kommer att stå inför stora utmaningar inför framtiden, om folkbildningen på allvar vill att verksamheten med studiecirklar också ska kunna räkna med deltagare som vi för enkelhetens skull kan kalla för nya svenskar."

"Samtidigt som ett annat sätt att försöka få fler andra deltagare, än de brukliga, inte innebär att själva folkbildningens pedagogiska innehåll också ska ändras. Tvärtom, folkbildningens pedagogik är det som gör folkbildningen så spännande, även för nya svenskar, men då måste innehållet i den pedagogiken också förmedlas tydligt i studieförbundens utåtriktade verksamhet."

Vad Hans Lorentz beskriver är vår - i dagsläget - största utmaning som studieförbund. Om vi som folkbildare även i framtiden ska vara en utvecklande kraft för människors möjligheter, måste vi aktivt börja bredda målgruppen. Denna bredare verksamhet måste, på ett aktivt och tydligare sätt, inkludera och engagera även nyanlända svenskar. Vi drev tidigare ett åtta månader långt pilotprojekt vid namn "Lika rättigheter, lika möjligheter", projektet är medfinansierat av Folkbildningsrådet. Detta var ett projekt för nyanlända kvinnor med fokus på egenmakt och ledarutveckling. Erfarenheterna härifrån tog vi med oss in i LEIA, vars innehåll är en fördjupning och vidareutveckling av innehållet i "Lika rättigheter, lika möjligheter".

Mål

Övergripande Mål:

- Att etniska minoriteter och deras intressen ska bli en naturlig del av vår ordinarie verksamhet samt att öka människors känsla av delaktighet och egenmakt.

Kvantifierbara delmål

Delmål 1

- Att rekrytera 100-110 deltagare till projektet.

Vt. 2011: 0 deltagare
Ht. 2011: 30 deltagare
Vt. 2012: 40 deltagare
Ht. 2012: 40 deltagare

Delmål 2

- Att vi bedriver verksamhet i 11 cirklar.

Vt. 2011: 0 st
Ht. 2011: 3 st
Vt. 2012: 4 st
Ht. 2012: 4 st

Delmål 3

- Att 75% av deltagarna har minst 70% närvaro och alltså "godkänns". (Detta krävs för att som deltagare erhålla sitt intyg för genomförd kurs).

Delmål 4

- Att 20% av deltagarna ska vara aktiverade i någon form redan 6 månader efter avslutat projekt.

Delmål 5

- Att vi i vår utvärdering för uppsatta kvalitativa mål når en genomsnittlig siffra på 3,5 i en skala mellan ett och fem.

Delmål 6

- Att mäta antalet "nya" kurser i vårt utbud av programförd verksamhet 6 månader efter avslutat projekt, som skapats av deltagare från projektet och där finna minst 10 nya cirklar.

De två första delmålen var ursprungligen något högre men fick sänkas p g a att beslutet från Europeiska integrationsfonden blev fördröjt och projektet kom igång lite senare än planerat.

Projektupplägg och genomförande

Rekryteringen

Målgrupp var tredjelandsmedborgare över 20 år med svenskkunskaper som minst motsvarande nivå D. Vi nekade dock inte invandrade från EU-länder eller folk under 20 år. Den språkliga nivån varierade också rätt mycket.

Vi rekryterade främst från SFI och KomVux i de fyra kommuner vi var verksamma i.

Inledningsvis var det svårt att komma ut till skolor för att träffa målgruppen. Många aktörer hade projekt av olika slag som riktar sig till just den här gruppen. Det fanns en projekttrötthet hos myndigheter och andra som gjorde att man inte orkade fördjupa sig i alla nya projekt som erbjuds.

Vi hade dessutom en begränsad tid på oss att förklara vad nyttan och innehållet med kursen vid rekryteringen. Vad var Studieförbundet, Integrationsfonden och OCN? Vi tog fram två rekryteringsbroschyrer. En på lite enklare svenska för deltagare och en till lärare och tjänstemän. Se bilaga 1.

Det var framförallt tre saker som tydligt väckte ett intresse för kursen vid rekryteringen.

- Den var kostnadsfri.
- Den gav ett intyg från Studieförbundet som visade att man på sin fritid gått en ledarskapsutbildning.
- Den gav tre högskolepoäng från OCN.

När vi bytte strategi från att vända oss till skolläring och högre tjänstemän till att i stället prata med de lärare som haft med vår kursledare, Tsighesh Asres, att göra i tidigare invandrarprojekt så gick det bättre. De hade sett vilken nytta deras elever haft av att ingå i hennes projekt och hur de utvecklades när de deltog i hennes verksamhet. Lärarna banade snabbt väg för oss så att vi kunde komma in i klasserna. Deras positiva inställning gjorde att eleverna var mottagliga och lyssnade på oss.

Genomförandet

Genomförandet av kursen var lustfylld och lätt. Det blev väldigt många samtal om saker vid sidan av kursinnehållet. Sådant som gäller vardagslivet t ex arbetssökande, möten med myndigheter och andra praktiska saker.

Delaktigheten i samtalen var stor. Vi hade 87 deltagare från 36 olika länder med många olika yrken, utbildningsnivåer, sociala och kulturella bakgrunder. Det gav en enorm dynamik i grupperna.

Vi beskrev inledningsvis att folkbildningens pedagogik bygger på att alla lägger sina kunskaper och erfarenheter i en hög som sedan är tillgängligt för samtliga. Alla bidrog verkligen efter egen förmåga och erfarenhet. Vi var noga med att alla fick komma fram i diskussionerna.

Deltagarna skulle dessutom kontinuerligt skriva i sina loggböcker. Gärna även hemma när de smält allt som vi talat om. En del illustrerade livfullt sina böcker.

Deltagarnas engagemang i Studieförbundets övriga verksamhet

20 st har deltagit i övrig Studieförbundetverksamhet som ledare eller kursdeltagare.

6 st har deltagit i Studieförbundets kursledarutvecklingar.

8 st är idag engagerade i vårt odlingsprojekt i Eslöv plus ca 20 av deras vänner och släktingar.

Ett okänt antal har även deltagit i olika kulturarrangemang arrangerade av Studieförbundet eller våra medlems-/samarbetsorganisationer. Se bilaga 6.

Projektets resultat och erfarenheter

Resultatet av projektet har varit gott och de uppsatta kvantitativa målen har uppnåtts. Kvalitetsmätningarna visar att även dessa mål uppnåtts med råge. Se bilaga 5.

Innehållet i studiecirkeln i LEIA utgår från ledorden; ledarskap, egenmakt, initiativ och ansvar. Det är också utifrån dessa begreppsformer som innehåll och aktiviteter i kursen har utformats. Följande beskrivning följer på de fyra begreppen:

- Ledarskap – konsten att leda människor/grupper.
- Egenmakt – makt över sin egen situation, sina arbetsuppgifter, sin närmiljö etc.
- Initiativ – första steget, början, handlingskraft.
- Ansvar – ta hänsyn till och visa respekt för andra, att stå för det man gör och ta konsekvenserna av sitt eget handlande.

Begreppen konkretiseras av följande beskrivningar av projektets aktiviteter.

LEIA-kursen utformades efter ambitionen att ge deltagarna möjlighet att påverka sitt eget liv i en positiv riktning. Därför byggdes kursen utifrån metoder och teorier kring egenmakt med tre huvudsakliga fokusområden vilka också utgjorde kursens tre olika moduler:

- Forma sitt personliga ledarskap
- Leda grupprocesser
- Se möjligheter och utveckla idéer

Kursens innehåll och genomförande har planerats och genomförts utifrån dessa tre moduler. Varje moment i modulerna har tydligt dokumenterade lärande- och bedömningskriterier samt övningar och uppgifter. Modulerna i bilaga 2. Det är även dokumenterat hur det genererade lärandet hos deltagarna ska bedömas. Bedömning kan ske på olika sätt exempelvis genom observation, dokumenterade och inlämnade uppgifter eller foto och bilder. Dessa "bevis" har anpassats efter deltagarnas behov och förutsättningar. Bedömningskriterier i bilaga 3.

Framtidsutbildning AB har utfört en extern resultat- och effektutvärdering av projekt LEIA under våren 2013. Se bilaga 8. Denna innefattade individuella intervjuer med 10 deltagare samt en gruppintervju med 7 personer.

Kursplan

Kursen har genomförts i 10 veckor á 3 timmar där kursinnehållet varit följande:

1. Introduktion, presentation
2. Jag som ledare
3. Vision och motivation
4. Att leda gruppen
5. Gruppens faser
6. Konflikthantering
7. Mångfald och jämställdhet
8. Se möjligheter och utveckla idéer
9. Kommunikation och nätverk
10. Återkoppling och utvärdering

Formen för LEIA-kursen har varit studiecirkel där fritt och frivilligt deltagande samt demokratiskt och jämlikt lärande utgör en av arbetssättets grundstenar. LEIA har använt en kvalitetssäkringsmetod benämnd OCN (Open College Network numera Nordiskt Valideringsforum).

OCN Sweden AB har utbildat projektpersonalen i metoden för att kunna göra bedömningar utifrån framtagna kriterier.

De deltagare som blivit godkända i kursen enligt OCN-certifieringen får 3 högskolepoäng. LEIA bygger på tre moduler som utgjort OCN-poängen; leda grupprocesser, se möjligheter och utveckla idéer samt forma sitt personliga ledarskap. Läranderesultat och bedömningskriterier för modulerna återfinns i bilaga 3.

Kursmaterial

Materialet till de olika momenten är hämtade från olika kända och beprövade teorier från t ex Belbin, McGregor, Pink, Antonovsky, Tuckman, Ås och Lippman,

Exempel på övningar:

Transfer in, Förväntningar & farhågor, Wheel of life, Överenskommelsen, Stereotyper i en grupp, Gruppens faser, Rollspel om Härskartekniker, Genus-värderingsövningar, Mental Tackling, PMI, Nätverksinventering

Kursmaterialet har anpassats efterhand. Några moment har tagits bort för att ge mer utrymme för diskussioner. Vi valde då bort några övningar som tog lång tid att genomföra och ansåg att samtalen gav större utbyte för alla.

Språkligt omarbetades materialet också när man märkte vilka ord och begrepp som var svåra.

Det framkom också ett önskemål om att man skulle få med sig lite material hem utöver de egna anteckningarna. Deltagarna fick därefter med sig något varje gång där de centrala punkterna för passet fanns med. Kursmaterialet finns i bilaga 4.

Det sista kurstillfället handlade om återkoppling och vi gick igenom den enkät med 20 frågor som vi sen skickade hem till deltagarna för att besvaras via webben. Vi ville försäkra oss om att man förstod alla frågor men att svaren skulle avges hemma utan tryck från ledare och kamrater. Enkäterna finns i bilaga 5.

Resultat och slutsatser från utvärderingen

Av enkäterna kan man utläsa att många har uppnått förbättrade kunskaper som resulterat i ökat självförtroende, ökad självkänedom samt förmåga att reflektera och diskutera.

Att så många även startat och deltagit i annan verksamhet inom Studieförbundet är också glädjande. Både den externa utvärderingen av Framtidsutbildning AB (bil 8) och SIK:s intervjuer stärker det resultatet.

Transnationellt samarbete

Inget transnationellt samarbete har förekommit eller varit aktuellt i projektet.

Spridning av resultat

Ur lägesrapporterna:

Till aug 2011

Vi OCN-certifierar utbildningsdelen av projektet. Det innebär bland annat att vi förankrar projektet hos de organisationer/personer/aktörer som sitter i panelen. Panelen som sattes samman för LEIA bestod av representanter från OCN Sweden, Jörgens Kocks gymnasium, Svenska Naturskyddsföreningen, Eslövs kommun, Burlövs kommun, Komvux, Rädda Barnen Region Syd, Arbetsförmedlingen samt Vuxenutbildningen i Eslövs kommun. På så vis kvalitetssäkras innehållet och andra aktörer har möjlighet att påverka vårt arbete, samtidigt som vi sprider innehåll och tankar till en bredare massa. Vi har ännu inte uppnått några specifika/mätbara resultat i detta projekt.

Till jan 2012

Vi sitter med i SIK-nätverket.

Arbetet med att engagera kursdeltagarna i Studieförbundets ordinarie verksamhet och i våra medlems-/samarbetsorganisationer blir fortgående. Genom kontakt på regional nivå med våra medlemsorganisationer planerar vi att försöka påverka deras integrationsarbete och erbjuda dem medlemmar/deltagare i form av "våra" utbildade ledare.

Vi kommer att ta hela eller delar av utbildningen och erbjuda den till andra avdelningar i Studieförbundet och även på riksnivå. Eventuellt kan den integreras i redan befintlig ledarutbildning som våra cirkelledare får.

Vi har tankar om att undersöka intresset för uppdragsutbildningar riktade mot andra aktörer som ska jobba med målgruppen och/eller ledarskap. Exempel på sådana aktörer skulle kunna vara SFI, Komvux och andra Studieförbund.

Till sep 2012

Magnus Jansson från SIK har varit här och gjort några djupintervjuer med deltagare från LEIA-kurserna utifrån våra utvärderingar.

Den 15 augusti hade vi ett seminarium om ledarskap, gruppdynamik och idéutveckling där vi inbjöd samtliga av vårens kursdeltagare att delta. Regionalt ansvarig för ledarutbildningen inom Studieförbundet i Skåne/Blekinge deltog. Detta gör vi för att få en naturlig ingång för de deltagare som önska bli ledare inom vår verksamhet. Några har nu anmält sig till den utbildningen. Intresset var stort men många har problem med att det är en tvådagarsutbildning med internat. Vi får se om det hjälper med att vi har en utan internat på en dag med lite hemarbete som kompensation. Några har redan börjat som ledare hos oss.

En förfrågan från distriktet/avdelningen i Norrköping kom om huruvida man fick använda våra erfarenheter i ett projekt man ska ha där. Givetvis kommer vi ha ett utbyte där.

Man hade planer på ett centralt projekt på vårt förbund där alla landets avdelningar skulle ha möjlighet att delta. Där var LEIA-projektet med som referens.

Kom även en förfrågan från en kommunalt anställd projektledare i Sundsvall som hittat oss på OCN:s hemsida och ville ha ett samarbete. Hon trodde att vi fanns över hela landet. Man kan säga att vi verkar ha etablerat oss som en "kvalitetsprodukt" som andra vill ha utbyte av.

Det avser vi att använda oss av på något sätt. Kanske i något kommande projekt

Till nov 2012

Vi har under perioden deltagit i två träffar med andra ESF-projekt och utbytt idéer och erfarenheter. Bl a om hur vi ska tillvarata de erfarenheter vi gjort under projektiden.

Till apr 2013

Projektledaren har deltagit i ett seminarium tillsammans med den integrationsansvarige på förbunds nivå i Studieförbundet, Annika Stigmark för att knyta en nyttig kontakt. SIK har som förslag att LEIA-projektet tillsammans med dem, Annika och ytterligare två integrationsprojekt i Studieförbundet i Umeå och Norrköping, ska träffas och göra något gemensamt för att främja framtida integrationsverksamhet i Studieförbundet.

Sammanfattning:

Intresset från våra tillfrågade medlems-/samarbetsorganisationer för den här målgruppen är stort. Problemet ligger i att hitta naturliga ingångar. Under momentet nätverk i kursen tryckte vi på att ett sätt för den som vill komma in i det svenska samhället och träffa svenskar är att gå med i föreningar eller jobba ideellt i hjälporganisationer. Vi har tipsat om olika evenemang, naturguidningar t ex, till våra deltagare. Några har hörsammat detta men det finns en blyghet och osäkerhet hos många. Det förutsätter nästan att någon av kursledarna deltar för att man ska våga ta steget.

Projektledarens deltagande i Studieförbundets ledarskapsutveckling visade att det inte finns något behov av att förändra något i den utifrån de erfarenheter vi gjort i LEIA-projektet. Samma pedagogik tillämpas och det var t o m någon övning som var identisk med vad vi hade i LEIA. Mer än hälften av kursdeltagarna var f ö invandrade.

Dessutom medförde projektledarens deltagande att några LEIA-deltagare passade på att gå ledarutvecklingen.

Ett par Facebooksidor som startats hjälper till att hålla kontakten med vännerna från kurserna.

Vi har under projektets gång haft diskussioner om hur vi ska föra resultatet vidare på olika sätt. Skulle vi fortsätta LEIA i någon form med t ex hjälp av några deltagare från kursen? Skulle vi sammanställa materialet och överlåta det till intresserade? LEIA del 2 har efterfrågats av flera tidigare deltagare. Det har även kommit förfrågningar från ett par kommuner i landet som har hittat vårt material på OCN:s hemsida och önskat ta del av det.

Efterhand har det dock mognat fram en tanke om att det inte går att bara lämna över materialet, som verkligen fungerade bra, till någon annan. Kursmaterialet har inte varit avgörande för att projektet blivit så lyckat utan mer kursledarnas förhållningssättet.

Ett förslag från SIK är att vi tillsammans med några andra projekt som Studieförbundet har i landet skulle ta ett gemensamt grepp tillsammans med vårt förbund och se vad vi kan få ut av det vi gjort hittills. Vi kan arbeta vidare med målgruppen utifrån de erfarenheter vi gjort och visa på de lyckade verksamheterna. Vi kan fungera som en kunskapsbank för kommande aktiviteter i organisationen.

Vi deltar i SIK:s projekt att samla erfarenheter från olika ESF-projekt i en antologi. Se bilaga 9.

Förslag

Vi har konstaterat att det är en målgrupp som är mycket tacksam att jobba med. Dynamiken och den samlade kompetensen är stor. Samtidigt är det en resurskrävande målgrupp. Språk- och kulturella

skillnader gör att det blir många missförstånd och ineffektivitet. Det krävs både personella och ekonomiska resurser eftersom gruppen oftast inte har en ekonomi som tillåter att man tar betalt för kurser och evenemang. Det är dessutom många som konkurrerar om målgruppens uppmärksamhet. Myndigheter och familj sätter många gånger hinder för deltagande i olika aktiviteter.

Utvecklingsområden

A	Ange med siffra 0 till 2 i vilken grad ert projekt arbetar inom följande utvecklingsområden (0=inte alls, 1=i viss utsträckning, 2=i stor utsträckning)	
⇒ 1	Interkulturell och interreligiös dialog	
⇒ 1	Samhällsinformation och medborgarkunskap – värdegrunder	
⇒ 2	Familj – uppfostran – socialisering – alternativa arenor och nätverk	
⇒ 1	Informella integrations- och försörjningssystem – incitamentsstrukturer	
⇒ 2	Kriminalitet, klass, kultur och etnicitet	
⇒ 1	Hälsa	
⇒ 1	Ungdomar	

B	Ange med siffra 0 till 2 i vilken grad ert projekt arbetar med följande särskilda målgrupper : (0=inte alls, 1=i viss utsträckning, 2=i stor utsträckning)	
		Utveckling/anpassning av introduktionsprogram eller andra aktiviteter syftande till att tillgodose behov hos särskilda målgrupper av tredjelandsmedborgare:
⇒ 0	-	Äldre
⇒ 0	-	Personer med funktionsnedsättningar
⇒ 0	-	Kvinnor
⇒ 0	-	Analfabeter/lågutbildade
⇒ 0	-	Barn/ungdomar
⇒ 0	-	Annan särskild målgrupp, nämligen:
⇒ 2		Deltagande som ett sätt att främja integrationen av tredjelandsmedborgare i samhället

C	Ange med siffra 0 till 2 i vilken grad ert projekt arbetar med följande verksamheter/aktiviteter (0=inte alls, 1=i viss utsträckning, 2=i stor utsträckning)	
⇒ 1	Utveckling av metoder/indikatorer för uppföljning och utvärdering	
⇒ 1	Kartläggningar/analyser inriktade på särskilda målgruppers behov	
⇒ 2	Framtagning och utprovning av informationsmaterial och pedagogiska verktyg	
⇒ 1	Utveckling av kursplaner/moduler, utbildningsmaterial, lärarhandledningar o liknande	
⇒ 0	Transnationellt utvecklingssamarbete kring analyser och kartläggningar, utveckling av utvärderingsmetoder, indikatorer mm	
⇒ 0	Transnationellt samarbete kring utveckling/genomförande av utbildningar och andra riktade åtgärder/tjänster för tredjelandsmedborgare (även överföring av "lyckade modeller" mellan medlemsstater)	

Genomförda aktiviteter

A. Aktivitet/delprojekt för avgränsad grupp av deltagare Beskriv kortfattat typ av aktivitet, målgrupp, omfattning och tidsperiod (ex: "10 x 3 timmar samhällsinformation och medborgarkunskap för deltagare i alfabetiseringsundervisning, sept-nov 2012)	Antal deltagare							Kommentarer och förtydliganden
	TOT	varav (exempel)						
		Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	
Workshop om ledarskap på Håckeberga 2011-11-18 för den första gruppen som gått kursen.	8	3	5					En workshop där deltagarna fick prova sina kunskaper i ledarskap och grupputveckling. Tyvärr för dyrt för att erbjuda alla grupper men gav en indikation på att LEIA gett ett gott resultat.

B. "Öppna" projektaktiviteter (se instruktionen)	Antal deltagare (ca)	Kommentarer och förtydliganden
Beskriv kortfattat typ av aktivitet, syfte och målgrupp (ex: "dialogseminarier som inslag i lärarutbildning")		(Ex: "Medverkande från ..... 7 olika tillfällen. Sammanlagt 140 inbjudna varav 89 infann sig. Stor uppskattning från de flesta deltagare.")
Ledarskapsseminarium med två föreläsare ordnades i augusti 2012.	12	De 23 som gått kursen under våren inbjöds. En av föreläsarna var den som ansvarar för Studiefrämjandets ledarskapsutbildning. Det medförde att några anmälde sig till denna.
Naturguidningar anordnade av Studiefrämjandet, Friluftsförbundet och Naturskyddsföreningen	?	Flera av deltagarna har deltagit i naturguidningar som anordnas för allmänheten men eftersom vi inte tar upp namn vid sådana så har vi ingen säker dokumentation på antalet.

Bilagor

Bilaga 1. Rekryteringsbroschyrer

Bilaga 2. Moduler

Bilaga 3. Bedömningskriterier

Bilaga 4. Kursmaterial

Bilaga 5. Utvärderingsenkäter

Bilaga 6. Deltagande i övrig Studieförbättringsverksamhet

Bilaga 7. Samlade lägesrapporter

Bilaga 8. Extern utvärdering

Bilaga 9. Bidrag till SIK:s antologi